Lieta Nr. C30845919
Lietvedības Nr. C-3209-20/3

ECLI:LV:RVPT:2020:0310.C30845919.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2020.gada 10.martā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Zute
Rīgā, Abrenes ielā 8, rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "GelvoraSergeļ" prasībā pret /pers. A/ vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 4.decembrī (ar precizējumiem 2019.gada 13.decembrī) SIA "GelvoraSergeļ" (turpmāk arī prasītāja) iesniedza tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. A/ (turpmāk arī atbildētājs) par naudas piedziņu, norādot, ka 2008.gada 16.jūnijā starp AS "GE Money" (pēc nosaukuma maiņas AS "MG Capital") un atbildētāju noslēgts aizdevuma līgums Nr.1121519100, saskaņā ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums 2134,31 EUR apmērā. Atbilstoši līguma noteikumiem atbildētājs apņēmies un viņam ir pienākums atmaksāt aizdevuma summu, procentus par aizdevuma summas lietošanu, kā arī citus līgumā noteiktus blakus prasījumus, līgumā noteiktajā kārtībā, apmērā un termiņā.

2011.gada 2.jūnijā starp AS "GE Money", kā cedentu un UAB "GELVORA", kuru pārstāv tās filiāle Latvijā, noslēgts Cesijas līgums, saskaņā ar kuru UAB "GELVORA" ieguva prasījuma tiesības pret atbildētāju, ar tiesībām prasīt galveno parādu un visus blakus prasījumus, kas izriet no aizdevuma līguma Nr.1121519100.

UAB "GELVORA" uzņēmums kā organizatoriski saimnieciska vienība mantiska ieguldījuma veidā 2014.gada 18.decembrī ir ieguldīta SIA "GelvoraSergeļ" (pirms nosaukuma maiņas SIA "GELVORA"), līdz ar to visa manta, saistības un prasījuma tiesības, kas ietilpa UAB "GELVORA" uzņēmumā, ir pārgājušas uz prasītāju. Līdz ar to atzīstams, ka prasītāja ir atbildētāja jaunais kreditors.

Prasītāja norāda, ka atbildētājs savas no līguma izrietošās saistības nav izpildījis pienācīgi.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1589., 1651.pantu, 1652.panta 3.punktu, 1662., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1763., 1765., 1770., 1773., 1775., 1779., 1793., 1801., 1828., 1838., 1934., 1943., 1946. un 2021.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja parādu 3277,21 EUR, kas sastāv no: galvenā parāda 1569,48 EUR apmērā, tajā skaitā parāda atgūšanas izdevumiem 17 EUR, līgumiskajiem procentiem 1552,48 EUR par laiku līdz 2019.gada 10.oktobrim un līgumsoda 155,25 EUR apmērā. Tāpat prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja samaksāto valsts nodevu 365,73 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR, kā arī atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nesamaksātās parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

2020.gada 9.janvārī tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst. Atbildētājs, citējot Komerclikuma 388. un 389.pantu norāda, ka starp atbildētāju un AS "GE MONEY" noslēgtais aizdevuma līgums Nr.1121519100 ir komercdarījums. Savukārt, atbilstoši Komerclikuma 406.pantam, visi no kemercdarījumiem izrietošie prasījumi noilgst trīs gadu laikā.

Atbildētājs norāda, ka pēdējo maksājumu atbilstoši aizdevuma veicis 2010.gada 10.jūnijā. Līdz ar ko, minētajā datumā aizdevējam radās tiesības atprasīt no atbildētāja visu aizdevumu. Uzskata, ka aizdevēja prasījuma tiesība saskaņā Komerclikuma 406.pantu ir noilgusi 2013.gada 10.jūnijā un nav vairs izlietojama.

Norāda, ka noilguma termiņš nav ticis pārtraukts, jo pirmo brīdinājumu atbildētājs saņēmis 2019.gada septembrī, kad to viņam atsūtījusi tiesa, pieteikuma par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā veidā. Lūdz noraidīt prasību kā nepamatotu.

2020.gada 23.janvārī tiesā saņemta prasītājas atsauksme uz atbildētāja paskaidrojumiem, kuros norāda, ka atbildētāja paskaidrojumus un iebildumus uzskata par nepamatotiem.

Prasītāja, citējot Civillikuma 1896.pantu, norāda, ka atbilstoši līguma nosacījumiem, aizdevuma atmaksas termiņš iestājies 2013.gada 25.jūnijā un noilguma tecējums skaitāms no šī brīža.

Norāda, ka, iesniedzot prasības pieteikumu, prasītāja tam pievienojusi 2013.gada 8.marta, 2015.gada 17.septembra, 2017.gada 4.jūlija un 2018.gada 27.oktobra atbildētājam nosūtīto atgādinājuma vēstuļu par parādsaistību esamības kopijas, kā arī AS "Fitek" apliecinājumu kopijas, ka minētajos datumos vēstules ir nodotas pastam nosūtīšanai atbildētājam. Ar minētajiem atgādinājumiem kreditors ir nepārprotami paudis savu gribu prasīt konkrētās saistības izpildi, kā arī to ir paziņojusi individuāli un personiski atbildētājam. Minētie atgādinājumi un AS "Fitek" apliecinājumi par atgādinājumu nodošanu nosūtīšanai VAS "Latvijas Pasts" atbildētājam apliecina, ka atbildētājam ticis atgādināts par saistībām.

Prasītāja norāda, ka atgādinājuma vēstuļu primārais mērķis ir kreditora gribas paušana izlietot saistību tiesību, nevis faktiskā parādnieka sasniegšana un atgādinājuma izsniegšana šai personai, kas ir ārpus kreditora kontroles. Prasītāja lietā ir iesniegusi atbildētājam adresētus atgādinājumus, kuros skaidri un nepārprotami ir norādīta attiecīgā saistība, kuras izpildījumu prasītāja vēlas saņemt. Tāpat prasītā ir iesniegusi AS "Fitek" apliecinājumus un lietā nav pierādījumu, kas liktu šos apliecinājumus apšaubīt. Prasītājas ieskatā, atbildētājs ir bijis informēts par saistību esamību un tiesai nav pamata apšaubīt vairākkārtējus saistību tiesības noilguma pārtraukumus, kuri veikti nosūtot vēstules.

Citējot Civillikuma 1811. un 1832.pantu, norāda, ka no starp pusēm noslēgtā līguma izrietošās saistības nav izbeigušās un ir spēkā pilnā apmērā, taču atbildētājs savas saistības nav izpildījis un, ņemot vērā aizdevuma līguma nosacījumus un būtību, atbildētājam ir pienākums ne tikai atmaksāt izsniegto aizdevuma pamatsummu, bet arī maksāt procentus par aizdevuma pamatsummas lietošanu un līgumsodu.

Ievērojot minēto, prasītāja uztur prasību pilnā apmērā un lūdz to apmierināt.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, tiesa uzskata prasību par nepamatotu un noraidāmu.

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Izvērtējot prasījumus tiesa analizē lietas materiālos esošos pierādījumus, to kopumā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta otro daļu, nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu.

Lietā nav strīda par to, ka 2008.gada 16.jūnijā starp /pers. A/ un AS "GE Money" (pēc nosaukuma maiņas AS "MG Capital") noslēgts aizdevuma līgums Nr.1121519100, saskaņā ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums 2134,31 EUR apmērā (lietas 16.lapa).

Aizņēmējs /pers. A/ savas saistības nav izpildījis pienācīgi, tādēļ 2013.gada 26.jūnijā ir iestājies aizņēmēja nokavējums. Ņemot vērā, ka aizņēmējs savas saistības nav izpildījis pienācīgi, iestājies saistību izpildes pienākums un prasītāja pieprasa no atbildētāja nesamaksāto aizdevuma summu 1552,48 EUR, parāda atgūšanas izdevumus 17 EUR, līgumiskos procentus 1552,48 EUR un līgumsodu 155,25 EUR apmērā.

Saskaņā ar 2011.gada 2.jūnijā noslēgto cesijas līgumu Nr.1/2 un pielikumu Nr.1 pie 2011.gada 2.jūnijā noslēgtā cesijas līguma Nr.1/2, AS "GE Money" savas prasījuma tiesības, kas izriet no iepriekšminētā aizdevuma līguma, cedēja UAB "GELVORA", kuru pārstāv tās filiāle Latvijā (lietas 18.-19.lapa).

UAB "GELVORA", kuru pārstāv tās filiāle Latvijā 2014.gada 18.decembrī kā organizatoriski saimniecisku vienību mantiska ieguldījuma veidā ir ieguldīta SIA "Gelvora"(lietas 21.-22.lapa), kuras nosaukums šobrīd SIA "GelvoraSergeļ".

Pie šiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka prasītāja ir ieguvusi prasījuma tiesības pret atbildētāju.

Atbildētājs lietā iesniedzis paskaidrojumus, kuros, atsaucoties uz Komerclikuma 406.pantu, norāda uz prasītājas pieļauto prasījuma tiesību noilgumu (lietas 45.-52.lapa).

Civillikuma 1893.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likumā noteiktajā noilguma termiņā.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka noilguma institūts civiltiesībās ir veidots ar mērķi novērst ilgstošu nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību par tiesībām un pienākumiem, kas varētu būt par strīda priekšmetu, bet ieinteresētā persona ilgstoši nav centusies panākt savu tiesību atzīšanu vai realizēšanu. [..] saistību tiesība izbeidzas, ja tiesīgā persona to neizlieto likumā noteiktā termiņā, ko sauc par noilguma termiņu" (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 2000, 357.lpp.*).

Civillikuma 1910.pants noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība.

Komentējot minēto normu, tiesību literatūrā atzīts, ka ar šo Civillikuma 1910.pantā doto formulējumu ir uzsvērts, ka noilgums ne tikai izslēdz iespēju saņemt tiesas aizsardzību, bet rada saistības izbeigšanos vispār. Nevienam nav pienākums izpildīt saistību pat tad, ja ir neapšaubāmi pierādījumi par tās rašanos, apmēru, izpildes veidu, jo kreditors nav rīkojies likumā noteiktajā termiņā (*Torgāns K. Saistību tiesības. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 253.lpp.*).

Noilguma iestāšanās uzskatāma par patstāvīgu pamatu prasības noraidīšanai. Tādējādi gadījumos, kad atbildētājs atsaucas uz noilgumu, tiesai ir pienākums primāri izvērtēt šo iebildumu (ierunas) pamatotību. Respektīvi, prasība pēc būtības jāizskata tikai tad, ja prasītājs, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, ir spējis pārliecināt tiesu par to, ka prasība par saistības izpildi celta likumā noteiktā noilguma termiņa ietvaros (noilguma iesākuma aprēķināšana) vai arī pastāvējuši tādi apstākļi, kas pārtrauc noilgumu. Pretējā gadījumā saistība noilguma dēļ zaudē spēku uz likuma pamata, un tālab noilgusi prasība nevar tikt apmierināta *(sk. Senāta Civillietu departamenta 2018.gada 10.decembra spriedums lietā Nr.SKC- 323/2018).*

Saskaņā ar Komerclikuma 388. un 389.panta nosacījumiem komercdarījumi ir komersanta tiesiski darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Lietā nav strīda, ka starp pusēm pastāvošās tiesiskās attiecības, kas izriet no 2008.gada 16.jūnijā starp /pers. A/ un aizdevēju AS "GE Money" noslēgtā aizdevuma līguma, ir komercdarījums Komerclikuma 388.panta izpratnē. Ievērojot minēto, prasītājas prasījums pret atbildētāju ir pakļauts Komerclikuma 406.panta tvērumam.

Saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

No 2008.gada 16.jūnijā starp /pers. A/ un aizdevēju AS "GE Money" noslēgtā aizdevuma līguma redzams, ka kredīta atmaksas gala termiņš ir noteikts 2013.gada 25.jūnijs.

Lietā nav gūti pierādījumi, ka līgums būtu izbeigts pirms termiņa, proti, aizdevējam vienpusēji atkāpjoties un pieprasot visa parāda atmaksu. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasības tiesības noilgums iestājies 2016.gada 26.jūnijā. Savukārt no lietas materiāliem redzams, ka prasītāja prasību pret atbildētāju tiesā cēlusi tikai 2019.gada 27.augustā (lietas 54.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu tiesības izlietošana, ceļot prasību tiesā vai griežoties pie šķīrējtiesas, pārtrauc noilgumu, pie kam jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, skaidrojot Civillikuma 1902.pantā definētā jēdziena "noilguma pārtraukums" būtību, noilguma pārtraukums [..] nozīmē to, ka ar pārtraukuma brīdi sāk tecēt jauns noilguma termiņš. Noilguma pārtraukuma sekas attiecas arī uz citiem Civillikuma 1905. un 1906.pantā norādītajiem gadījumiem *(sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof.K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums, 1998, 362.lpp).*

Civillikuma 1905.pants noteic, ka atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

No lietas materiāliem redzams, ka 2013.gada 7.martā UAB "Gelvora" filiāle Latvijā ir sagatavojusi vēstuli atbildētājam /pers. A/ uz līgumā norādīto adresi /adrese A/, ar atgādinājumu par saistību izpildi (lietas 23.lapa).

2015.gada 16.septembrī, 2017.gada 4.jūlijā un 2018.gada 27.oktobrī SIA "Gelvora" sagatavojusi paziņojumus atbildētājam /pers. A/ uz līgumā norādīto adresi /adrese A/, ar atgādinājumu par saistību esamību un to izpildes pienākumu (lietas 25., 27. un 29.lapa).

Kā atzinis Augstākās tiesas Civillietu departaments, tulkojot Civillikuma 1905.pantu, kreditora atgādinājums ir darījums Civillikuma 1403.panta izpratnē, jo tas, pārtraucot noilgumu, groza starp kreditoru un parādnieku pastāvošās tiesiskās attiecības. Tādēļ uz šo atgādinājumu attiecināmi vispārīgie noteikumi par gribas izteikumu. Viena līdzēja gribai nav nozīmes, ja tā netiek darīta zināma otram līdzējam. Tādēļ, lai gan atgādinājums formāli ir

vienpusējs darījums – to var veikt kreditors viens pats bez parādnieka piekrišanas, tomēr tas groza iepriekš nodibinātās no aizdevuma līguma izrietošās divpusējās tiesiskās attiecības. Līdz ar to, lai šāds atgādinājums varētu grozīt iepriekš pastāvējušās divpusējās tiesiskās attiecības, tas ir jādara zināms parādniekam. Doktrīnā norādīts, ka šādos gadījumos gribas izteikumam ne vien jābūt vērstam parādnieka virzienā, bet tam turklāt jābūt izteiktam tādā veidā, lai adresāts parastos apstākļos varētu rēķināties ar tā saņemšanu (*sk. Brox/Walker. Allgemeiner Teil des BGB, Rn.143, citēts pēc Balodis K. Ievads civil tiesībās. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 157.lpp.*).

Augstākās tiesa atzinusi, ka kreditora atgādinājumam, lai tas būtu ielasāms Civillikuma 1905.pantā, ir jābūt paziņotam individuāli un personiski parādniekam, un tajā jābūt nepārprotami paustai kreditora gribai prasīt konkrētas saistības izpildi. Lai noilgums būtu atzīstams par pārtrauktu, ir jāpierāda brīdinājuma izsniegšanas fakts *(sk.Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 4.jūlija spriedums lietā SKC-248/2017; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 16.oktobra spriedums lietā SKC-369/2017).*

Lietā nav strīda, ka apstiprinājumu par paziņojumu saņemšanu prasītāja no atbildētāja nav saņēmusi.

2013.gada 7.marta atgādinājuma un 2015.gada 16.septembra, 2017.gada 4.jūlija un 2018.gada 27.oktobra paziņojumu nosūtīšanai atbildētājam, prasītāja lietā ir iesniegusi AS "Fitek" 2019.gada 11.oktobra vēstules Nr.1802, Nr.1812, Nr.1823. un Nr.1830 (lietas 24., 26., 28., un 30.lapa).

Tiesa atzīst, ka minētās AS "Fitek" vēstules nav vērtējamas kā pierādījums brīdinājumu nosūtīšanai atbildētājam, jo minētie dokumenti nepierāda atgādinājuma un paziņojumu izsniegšanu atbildētājam, kā arī nepierāda atgādinājuma un paziņojumu nosūtīšanu ar pasta komersantu starpniecību.

Minētās vēstules tiesas ieskatā saturiski faktiski ir tikai trešās personas vienpusēji 2019.gadā 11.oktobrī sagatavoti apliecinājumi, ka tikušas sagatavotas vēstules un nodotas nosūtīšanai pasta komersantam VAS "Latvijas pasts", bet lietā nav iesniegti pierādījumi, ka šos paziņojumus atbildētājs būtu saņēmis, turklāt pats atbildētājs savos paskaidrojumos atsaucas uz noilguma pastāvēšanu lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tādējādi tiesa secina, ka prasītāja nav iesniegusi tiesā pierādījumus par Komerclikuma 406.pantā noteiktā prasības celšanas noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu. Tiesa atzīst, ka Komerclikuma 406.pantā noteiktais prasības celšanas noilgums nav apturēts vai pārtraukts un prasītājas celtajai prasībai pret atbildētāju par parāda piedziņu iestājies noilgums, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Ņemot vērā, ka prasība tiek noraidīt pilnībā, tiesai nav pamata atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas nosacījumiem lemt par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu prasītājai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.,93., 97.,193.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA "GelvoraSergeļ", reģistrācijas Nr.40103837691, prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, vienkāršotās procedūras lietā par naudas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2020.gada 8.aprīlī.

Tiesnese A.Zute